

αιγῶν, καὶ παρομοίων, καὶ μεταχειρίζομενον εἰς κατασκευὴν διαφόρων πραγμάτων, ως κτενίων, πυξίδων, ὀδοντοζεστῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων. Εύκολύνεται ἡ κατασκευὴ τῶν κεράτων διὸ τὸ εὐλύγιστον αὐτῶν μὲ τὸ ζέσταμα, καὶ ἀπὸ πολλᾶ μέρη στέλλονται ἐμπορικῶς πρὸς ἄλλα, ὅπου ἡ τέχνη χρειάζεται νὰ τὰ κατασκευάσῃ.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔργαζονται πολλαὶ, καὶ μὲν ὅλον τύτο περισσεύουν διὰ νὰ πωλῆται καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Εὐρώπης.

Τὰ κέρατα τῆς Ἐλάφου γίνονται μεγάλα, καὶ μὲ πολλάς κλόνους, καὶ χριστιμένουν εἰς τὴν Ἰατρικὴν, ως κόνις γλυκαντική τῷ αἵματος, καὶ δροσιστική. Ἰδεῖς ἙΛΑΦΟΣ.

Τὸ τοῦ Μονόκερω Κέρατον φημίζεται, ως ἀγγιφάρμακον εἰς τὰ δειλητήρια.

"Ολα δὲ εἴναι ἀναγκαιότατα εἰς τὴν βαφὴν τῷ χάλυβος διὰ τὰ πυροβολικά· καὶ ἵδε περὶ ἑκάστου εἰς τὰς λέξεις τῶν ζώων, ως Βοῦς, Βούβαλος, κ. λ.

ΚΕΡΑΤΙΟΝ. Τὸ κοινότερον ξυλοκέρατον, καρπὸς γυναικός δένδρου γινομένου εἰς τὴν Αἴγυπτον, Κύπρον, καὶ ἄλλας Νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ εἰς τὴν Ἰσπανίαν· ὀνομάσθη οὕτω διὰ τὸ ὁμοιόσχημόν του μὲ κέρατα αἰγός.

Διὰ τὴν ὄλιγην του γλυκύτητα χριστιμένει, ως ὄπωρικὸν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ εἰς τοὺς εντοπίους διὰ τροφὴν τῶν ζώων των· ἐπειδὴ δὲ εἴναι καὶ στιθικὸν τὸ ἀπόσταγμά του διὰ τῆς Φαρμακοποίας, ἀποτελεῖ ἀρκετὸν ἐμπόριον, μεταφερόμενον ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ὀλόκληρα φορτία καραβίων εἰς τὴν Ρωσσίαν, καὶ ὅλην τὴν Εὐρώπην· μάλιστα ὅπου τὰ ὄπωρικὰ εἴναι σπάνια. Οἱ Ἀραβεῖς τὰ ὄνομάζουν Χαράπι· καὶ οἱ Τύρκοι Κετζί Βούρους, ὦτοι Αἴγυπτοτον.

Καλὸν εἴναι τὸ υωπὸν, καὶ καλὰ ξυραμένον, καὶ βαρύ.

ΚΗΠΙΓΗΣ. Ἀπὸ τοῦ Κήπου, ἢ ἀπὸ τῆς Σερα Λα-

τινικῆ, σημαίνοντος τὸ χρομμύδι· εἶδος Ἀχάτη, μὲ πολλὰς γραμμὰς κυκλοτερεῖς, παρομοιάζοντος μὲ τὸ χρομμύδι εσχισμένον εἰς τὸ μέσον. Ἰδεὶ ἈΓΑΘΗ.

ΚΗΡΙΟΝ. "Τὴν κιτρινωπήν, καὶ ἀπαλυνομέγινην εἰς τὴν φωτίαν, καὶ καυσίμην, μένουσα μετὰ τὸ βράσιμον τοῦ ἔργου τῶν μελισσῶν, καὶ τὸ στραγγυίσμα τῆς μέλιτος.

Οἱ Ἀρχαιοί, καὶ πολλοὶ γεώτεροι ὄπαδοιτων λανθάνονται φρονύντες ὅτι τὸ Κηρίον εἶναι κόπρος τῶν μελισσῶν· τοῦτο συνάζεται ἐγταῦτῷ μὲ τὸ μέλι, τὸ ὅποιον πίνεται παρὰ τῶν μελισσῶν, τὸ δὲ Κηρίον εἶναι οὐ κολλουμένην εἰς τὰ ποδάριά των ὕλῃ ρίτινώδης εύρισκομέγινην εἰς τὰ ἄνθη, καὶ φύλλα τῶν φυτῶν. Ἰδεὶ ῬΗΤΙΝΗ.

Τὸ Κηρίον μετὰ τὸ χώρισμά του ἀπὸ τὸ μέλι (Ἰδεὶ ΜΕΛΙ) μέρει σύμμικτον μὲ σώματα μελισσῶν, καὶ ἄλλας ἀκανθορσίας· ὅθεν βαλλόμενον εἰς λέβιτα μὲ ἀρκετὸν νερὸν, βράζει ὅσον νὰ λυθῇ καλά, καὶ διηδίζεται, οὗτοι στραγγίζεται μὲ σακκίον λινὸν, τὸ ὅποιον καὶ συνθλίβεται εἰς πιεστήριον, διὰ νὰ ἀποστάξῃ ὅλον εἰς ἄλλον λέβιτα, οὐ ἀγγεῖον, ἐκτικὸν αὐτῷ, καὶ ἀφ' οὗ κρυώσῃ χωρίζεται ἀπὸ τὸ νερὸν, καὶ μένει τὸ Κηρίον· τοῦτο πάλιν λυόμενον χωρὶς νερὸν, καὶ μὲ ὄλιγην φωτίαν (διὰ νὰ μὴ καῆ, καὶ δὲν λευκαίνεται ἐπειτα) χύνεται εἰς ξυλίνας, καὶ μεταλλικὰς σκάφας προβρευμένας ὄλιγον διὰ νὰ μὴ κολλήσῃ τὸ κηρίον, εξαφρίζεται ὄλιγον, καὶ ἀφ' οὗ κρυώσῃ κενώγεται, καὶ καθαρίζεται, ἀν ἔχῃ ὑπόστασιν κάτω ἀκάθαρτον διὰ σχίσμα, οὐ ἀραιόττα τοῦ διηδιτικοῦ πανίου, καὶ μένει κηρίον κίτρινον εἰς Φωμοὺς, ὄποιον πωλεῖται, καὶ μετακομίζεται ἐμπορικῶς ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Οδωμανικῆς Ἐπικρατείας διὰ τὴν Εὐρώπην, καθὼς εἰς τὰ Γεωγραφικὰ Θέλομεν ἐκθέσει.

Ἡ μετακόμισις εἰς σακκία εἶναι εὐκολωτέρα, ἀλλὰ δέδει πολλὴν ἔλλειψιν διὰ τὴν κόνιν, καὶ τὸ συνεδίζόμενον πλύσιμον εἰς τὰ Λαζαρέτα· διὰ τοῦτο οἱ προσεκτικάτεροι ἐμπόροι μεταχειρίζονται μικρὰ βαρύλια, καὶ

γεμίζοντές τα καλά, χύνουν ἐπάνω ἀναλυμένον κηρίον, μὲ τὸ ὅποῖον συνενοῦται σχεδὸν τὸ ὅλον βαρύλλιον, καὶ ἄλλην ἔλλειψιν ζυγίου δὲν φοβοῦνται κατὰ λόγον ὄρθον.

Γυνωρίσματα τοῦ καλοῦ Κηρίου εἶναι χρῶμα καλὸν κίτρινον, καλὴ μυρωδία, εὔθραυστον, νὰ μὴ κολλᾶῃ εἰς τὸ ὄδόντια μαστόμενον, καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ύποστασιν εἰς τὸ κατώτερον μέρος τῶν φωμῶν. ὅταν ὅμως οὗτοι γίνονται μεγάλοι, προσεκτέον νὰ μὴ ἐμφαλεύουν μίσα πέτραι, ή ἄλλη ακαθαρσία, ή καὶ νερό.

Σοφιστικεύεται, τὸς γονεύεται τὸ Κηρίον μὲ τὴν 'Ριτίνην, καὶ χρωματίζομένην μὲ τὴν ὁχραν· ἄλλ' εἶναι εὔκολον νὰ γυνωρισθῇ μὲ τὴν ὄσμην καιόμενον, ή λυόμενον, ή καὶ μὲ τὸ μάσσομα, ὡς ἄνω. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ πρώτου ἐμπερίου τῶν Κηρίων εἰς κίτρινον ἀπλῶς, καὶ εἰς φωμούς· τὸ ὅποῖον χρησιμεύει διὰ τὰς ἀκολουθους ἐπεξεργασίας, καὶ ἄλλα ἐμπόρια, καὶ εἰς τὴν Ἰατρικήν, εἰς τὴν ὄποιαν τὸ λευκὸν εἶναι ἄχριστον· διότι μὲ τὸ λεύκασμα χάνει ἀπὸ τὸ ρητίνῳδες, καὶ ἐλαιῶδες τοῦ περισσότερου.

Τὸ ἀπλοῦν Κηρίον, ή εἶναι κίτρινον, καθὼς τὸ εἴρημένον φυσικὸν, καὶ ἀκατέργαστον, ή λευκασμένον· λευκαίνεται δὲ καθαριζόμενον εἰς τὸν ἥλιον καὶ δρόσον, ὡς ἀκολουθεῖ.

Ἀναλυθὲν τὸ κίτρινον Κηρίον γίνεται εἰς ἀγγεῖον γεμάτον ἀπὸ νερὸν διὰ νὰ κομματιασθῇ, ή χυνεται εἰς μακρὰς, καὶ φιλὰς ράβδους· εἶτα βάλλονται τὰ κομμάτια, ή ράβδοι εἰς πανία ἐπὶ τούτα ἐξαπλωμένα εἰς τόπον ὑπανθρώπου, διὰ νὰ τὰ βλέπῃ ὁ ἥλιος, καὶ η δρόσος, καὶ ἐπ' αὐτὰ ἐφαπλοῦνται δίκτυα ἀραιὰ, διὰ νὰ ἐμποδίζουν τὰς μύας, καὶ πτυνὰ ἀπὸ τοῦ νὰ μολύνηται τὸ Κηρίον. Μέτα πολλὰς ὥμερας πάλιν ἀναλύεται, καὶ κομματιασμένον εἰς τὸν ἄνω τρόπον ἀπλώνεται τὸ Κηρίον, καὶ μὲ τὸν καιρὸν καταντῷ λευκότατον, καὶ καθαρώτατον, καὶ τῦτο εἶναι τὸ λευκὸν Κηρίον, τὸ ὅποῖον ὅταν δὲν γίνεται μικτὸν μὲ ἄλειμμα εἶναι καθαρὸν, στερεόν,

ρεὸν, καὶ δὲν ἀφύνει χρίσμα μαλασσόμενον μὲ τὸ χέρι, οὔτε ἔτερογενῆ σέμιν αποφέρει.

Πρῶτοι λευκασταὶ τῶν Κηρίων φημίζονται οἱ Ἐνετοί,
καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύω ἀπλᾶ, χίτρινοι, καὶ λευκὸς Κη-
ρίον, γίνονται τὰ εὐχρησταὶ αὐτοῦ εἰδη, ὡς λαμπάδες
διαφόρων εἰδῶν, πλαστοὶ ἀνδριάντες, καὶ ἄλλα ἔκτυ-
πώματα, κηρώτα, καὶ ἄλλα περὶ ὧν κατωτέρω.

ΚΗΡΟΛΑΜΠΑ'ΔΕΣ, ή 'Αγιοκηρία, ή ἀπλῶς Κηρία
ὄνομαζοται αἱ κατασκευαζόμεναι λαμπάδες, μὲ βαρ-
βακερὸν, ή λινὸν ἐλλύχνιον ἀλειμμένον μὲ πολὺ κηρίου
ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω· τὰ μεταχειρίζομενα εἰς τὰς Ἐκκλη-
σίας, καὶ εἰς τὸν οἰκιακὸν φωτισμὸν τῶν εὐκαταστάτων
ἀνθρώπων, μάλιστα τῶν Εὐρωπαίων· ἐπειδὴ οἱ Τοῦρ-
κοι αἰδιαφορεῦν ἀν ἦναι καὶ ἀπὸ ἀλειμμα.

Λυόμενον τὸ Κιρίον εἰς μέγαν λέβητα, ἐπιτεθειμένον
εἰς κλίβανον ἀπὸ καιρένα πλινθία, καὶ ἔχοντα ἐπ' αὐ-
τὸν στεφάνην σιδηρᾶν μικροτέρας περιφερείας ἀπὸ τὸ στό-
μιον τῷ λέβητος, μὲν ἀγκυλωτὰ καρφία, διὰ τὰ κρεμα-
σθοῦν τὰ βαμβακερὰ ἐλλύχνια ἀπὸ νῆμα χονδρὸν, καὶ
όλίγον κλωσμένον, κομιμένα εἰς ἴσον μέγεδος. ὁ απ-
ρουργὸς χύνει ἐπάνω εἰς αὐτὰ κατὰ σειρὰν, αναλυμέ-
νον κιρίον μὲν λαβίδα χαλκίνην, ἢ σιδηρᾶν γανωμένην
όλίγον κατωτέρω, ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ ἐλλυχνίου, ἕως
τὰ ἀποκτήσουν τὴν ζητουμένην χονδρότητα, ἢ πάχος.
τὰς ἀποκρεμᾶ ἐπειτα, καὶ τὰς ἔξομαλύνει, στρογγυ-
λώνωντας αὐτὰς εἰς ὄμαλὸν σανίδα μὲν ἄλλην μικροτέ-
ραν πυξίνην, ἔχουσαν λαβάς, καὶ κινουμένην ἐπάνωθεν
τῆς λαμπάδος· καὶ ὅταν στρογγυλωθῇ ἀρκετά, κόπτει
τὸν πάτον μὲν ξύλινον μαχαίρι, καὶ ἀποτελεῖται ἡ
λαμπάς, ἢ ὅποια ἀν ἔναι απὸ λευκὸν κιρίον πάλιν ἐκ-
τίθεται δι' ολίγας ἡμέρας εἰς τὸν ἥλιον, καὶ δρόσον,
καὶ ἀποκτᾶ τὴν τελευταίαν λευκότητα.

Λαμπάδες τῆς τραπέζης λέγονται, ὅσαι εἶναι ἀκριβῶς κυλινδρωταὶ, ὅτοι ἴσαι τὸ πάχος ἄνω, καὶ κάτω. Όσαι δὲ εἶναι κωνοειδεῖς, ὅτοι λεπτότεραι κατὰ τὸ ἄνω μέρος λέγονται λαμπάδες διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ta

Τὰ λεπτὰ κυρία χύνονται ἀπλῶς, καὶ χωρὶς στρογγύλευμα διαδίδονται, ὡς ἔτυχε, καὶ καίονται ἐνώπιον τῶν εἰκόνων τῶν Ἀγίων εἰς τὰς τελετάς· ἀλλ' αὐτὰ εἶναι κοντά, καὶ πρόνυχα· τὰ δὲ μακρά, καὶ περιτυλιγμένα γίνονται ὥτας. Ετοιμάζεται τὸ ἐλλύχνιον, ἢ ἀπὸ βαμβάκη, ἢ ἀπὸ λινὸν καθαρὸν στυππεῖον (ὡς εἰς τὴν Γαλλίαν) καὶ ἐμβαπτόμενον εἰς λεκάνην ἔχουσαν ἀναλυμένον κυρίον, κίτρινον, ἢ λευκὸν, διασύρεται, ὡς τὸ μεταλλικὸν σύρμα ἀπὸ σανίδα στερεὰν, ἔχουσαν ἀναλόγως τρύπας ἀπὸ λεπτοτέραν εἰς χονδροτέραν, καὶ ἀποτελεσθὲν τὸ κυρίον εἰς τὸ ζυγούμενον πάχος, τυλίσεται εἰς σχήματα διάφορα, οἷον ὡς Βίβλος, ὡς κύλινδρος, ὡς σφαῖρα, καὶ ἀπλῶς ὡς θέλει ὁ τεχνίτης, καὶ πωλεῖται εἰς χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔχει τοὺς κυροπάλους, ἢ νὰ εἴπω κυριότερον τὰς λαμπαδοπάλους, μὲ προνόμιον μονοπωλείων, ἀλλ' ὅλους Ὁθωμανὸς, οἱ ὄποιοι, καὶ νοθεύουν πολὺ τὰ κυρίαταν, καὶ τὰ πωλεῖν εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς χρήσεις.

Ο Γάλλος Λεσιέρος συστήσας πρὸ χρόνων κυριαρχεῖον, εὐδοκιμεῖ, καὶ ὑπερτερεῖ τὰς Ὁθωμανοὺς κατὰ τὴν καθαρότητα τῆς ὕλης, καὶ τὴν ἐπιτιθειότητα, καὶ εὔτυχεῖ εἰς τὴν τέχνην τὰ, μὴ ἐπιρεαζόμενος παρὰ τῶν Ὁθωμανῶν, οἱ ὄποιοι μήτε ἄλλον Χριστιανὸν ἡμπορεύσαντα βλάψουν, ἀλλὰ κάνεις δὲν ἐδόθη εἰς αὐτὴν τὴν περδοφερῆ, καὶ ἀγιάνυμον τέχνην.

Κυρίον Μαῦρον τῶν Ἀυτίλλων. Εἰς τὰς Νίσους ταύτας, μάλιστα εἰς τὴν Γαδελοῦπαν εύρισκονται μέλισσαι μικραὶ κατὰ τὸ ὕμισυ τῶν ἐδίκων μας, μελανώτεραι, καὶ στρογγυλώτεραι, καὶ χωρὶς κεντρίον, ἢ τούλαχιστον μικρότατον, καὶ ἀδύνατον διὰ νὰ κεντρώσῃ, ζῶσιν εἰς τὰ κουφώματα τῶν δένδρων, καὶ κατασκευάζουν τὸ κυρόμελί των, ὡς ἀπέδι, καὶ κατοικοῦν μέσα. Τὸ Κυρίον τύτων μήτε λευκαίνεται, ἀλλὰ μήτε πήγυνται διὰ νὰ γένουν λαμπάδες· χρησιμεύει δὲ μόνον διὰ νὰ γέρσυν στυππώματα φιλλῶν μετὰ τὸ καθάρισμα-

μή των, καὶ εξάφρισμα εἰς τὴν φωτίαν· καὶ πατὰ τὸν γυνώμην τῶν Ἰατρῶν ὀφελιμότερον ἀπὸ τὸ ἐδικόν μας διὰ τὰς παρασαρκίδας τοῦ προσώπου, καὶ τῶν ποδῶν.

Τὸ μέλι αὐτῷ εἶναι ύγρὸν, χρώματος ἥλεκτρίσου, καὶ ἐλαιώδες, γλυκύτατον, καὶ νοστιμότατον· καὶ ὅταν τεθῇ εἰς τὸν ἥλιον, κάμνει κορυφὴν λευκοτάτην, στερεὰν, καὶ σπειρωτὴν γλυκυτέραν καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ζάχαρι.

Κιρίον πράσινον. Κατασκευάζεται εἰς τὴν Γαλλικὴν Ερεττανίαν ἀπὸ τὸν παχὺν χυμὸν μερικῶν δένδρων· ὄμοίως γίγεται καὶ ἀπὸ τὸ συναζόμενον ἄλειμμα, μὲ τὸ σύνθλιμα τοῦ καρποῦ τὸ δένδρου τὸ Κινναμάριον, τὸ ὅποιον καὶ λευκανόμενον χύνεται εἰς λαμπάδας.

Κιρίον τῆς Λυϊσιανῆς. Τότε γίγεται ἀπὸ Θάμνον, ὃς χαροδενδρον βλαστάνει εἰς τὴν Λουϊσιανήν, Φλωρίδαν, καὶ Καρολίναν, καὶ ἄλλα μέρη τῆς Βορείας Αμερικῆς. Τὸ Κιρόδενδρον τότε καρποφορεῖ κόκκους, ὡς κορίανδρον, πρασίους κατ' ἀρχὰς, καὶ σταχτηράς μετὰ τὸ ὠρίμασμα· μεταξὺ τὸ μικροῦ πυρῆνος, καὶ τὸ δέρματος εύρισκεται Κιρίον λαμπρὸν, ξηρὸν, καὶ εὔθραυστον, καὶ βραζόμενον ἐπιπλέει εἰς τὸ γερὸν, καὶ συναζόμενον καθαρίζεται διὰ τοῦ διηθυτηρίου· τὸ χρώμά τα εἶναι κίτρινον, ὡς τὸ μελισσοκηρίον, καὶ εἶναι εὔοσμον, καὶ ἀρωματικόν.

Κιρίον Σφραγιστικὸν, ἢ ὡς αἱ Εὐρωπαϊκαὶ γλῶσσαι ἐκφράζονται Ἰσπανικὸν, τὸ κοινῶς Βαλλοκηρίον κατασκευάζεται, ὡς ἀκολούθως.

Τὸ σημειόμενον.	N°. 8.	20 μέρη λάκας εἰς κόκκους.
		ΙΔΕΑ'ΚΑ.

5 Κινναβάρεως.
1 Πισσορρίτινη.

Τὸ σημειόμενον.	N°. 9.	15 μέρη λάκας, ὡς ἄνω.
		5 Κινναβάρεως.
		½ Πισσορρίτινης.

Τρίβονται τὰ εἰδὸν ταῦτα χωριστὰ ἕκαστον, καὶ κοπανίζονται εἰς φιλὸν κόνιν, καὶ βαλλόμενα εἰς χάλκινον αὐγεῖον, ἐπάνω εἰς ἐλαφροτάτην φωτίαν, ἀναλύονται, καὶ ἀνακατώνονται διὰ νὰ συνενωθὲν ἐντελῶς, καὶ ἔπειτα χύνονται ἐπάνω εἰς πλάκας μαρμάρῳ ζεσταμένας ὄλιγον, διὰ νὰ μὴ κρυώσῃ εὔθυς τὸ Κιρίον, τὸ ὅποῖον μὲ ξυλίνη σπάθη ἐκτείνεται ὅσον πρέπει· καὶ κοπτόμενον εἰς τετραγωνίκς ράβδος, σφραγίζεται εἰς τὴν κορυφὴν τὸν ἀριθμὸν τῆς ποιότητος του, ὡς ἂνω, καὶ περὶ τὴν πλευρὰν μὲ τὸ ὄνομα τῆς κατασκευαστῆς, κ. λ.

Γίγεται μχῦρον, ὅταν ἀντὶ Κινναβάρεως βάλλῃς χαρτὶ καμμέρον, ἢ καπνίαν· πράσινον δὲ, ὅταν τὸ συνδέσμιον μὲ τὸν χαλκοῦ, καὶ τὴν ἀνωτέρω λάκαν.

Εἰς τὰς μεγάλας σφραγίδας, (οἱ Τοῦρκοι δὲ εἰς ὅλας) μεταχειρίζονται σφραγιστικὸν Κιρίον, σύνθετον ἀπὸ κίτρινον Κιρίον βχυμέρον μὲ τὰ ριθέντα χρώματα διὰ λύσεως, καὶ συμμίξεως, ἀντὶ τῆς λάκας, ἢ ὅποια εἶναι ἀκριβωτέρα, βάλλουν τερεβινθίνην τῆς Ἐρετίας, καὶ ἀποτελεῖται σχεδὸν τὸ ἴδιον, ἀλλ' ἀπαλὸν, καὶ εὐμάλακτον· διὸ τὸ εὑπερικλείεται εἰς μέταλλα, ἢ κόκκαλα, ἢ ξύλα διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ ἡ σφραγίς.

Απὸ τὸ κίτρινον Κιρίον διὰ τῆς Χυμικῆς Φαρμακοποίας ἐκβάλλουν οὐσίαν λευκὴν, καὶ πυκτήν, τὴν ὅποιαν ἔλαιον, ἢ βύτυρον ὄνομάζουν· καὶ διὸ δευτέρας διασταλάξεως τῆς ψίας ταύτης ύγρὸν, καὶ λευκότατον ἔλαιον, τὰ ὅποια ἀμφότερα εἶναι θαυμάσια διὰ τὰ παγώματα τῶν μελῶν.

Τὰ μένοντα σκύβαλα εἰς τὸ διηθυτήριον (στραγγυστήριον) μετὰ τὸ ἀπόσταγμα τῆς κιτρίνου Κιρίου χρησιμεύουν διὰ τὰς ναρκώσεις τῶν γεύρων.

ΠΡΟΠΟΛΙΣ, ἢ Κιρίον Παρθένον, ὄνομάζεται ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον αἱ μέλισσαι μεταχειρίζονται διὰ νὰ ἀσφαλίσουν τὰς τρύπας τῶν κατοικιῶν των, (σίμβλων) καὶ συναζόμενον ἀκανστον, καὶ χωριστον, χρησιμεύει εἰς τὰ τευρικὰ πάθη.

ΚΗΡΩΤΑ', ἢ **ΚΗΡΩΜΕΝΑ ΠΑΝΙΑ**, λέγομεν ὅταν
χρισ-

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΚΟΝΤΑΡΙΝΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΝ ΝΕΟΤΗΡΙΟΥ

Εργαστήριο Ευγενίου Κονταρίνης Περιφέρειας Αιγαίου Νεοτηρίου
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

χρισμένα μὲν Κιρίον, καὶ ρινίνη, ἢ τοιαῦτα μίγματα χρισμεύσῃ, διὰ τὰ ἀπαντήσεις τὸν βροχὴν, καὶ ἀπλῶς τὸ βρέξιμον.

"Ολα τὰ λινὰ βαμβακερά, καὶ αὐτὰ τὰ μεταξωτὰ πανία ἡμπορεῦντα παραδεῖν μὲν ἀπλῶς κίτρινον, ἢ καὶ λευκὸν Κιρίον σύμμικτον μὲν ὀλίγον ἄλειμμα· τὰ δὲ μεταφερόμενα ἀπὸ τὴν Εὐρώπην διαφόρων χρωμάτων μούροχροα, καὶ ζωγραφιστὰ γίνονται μὲν μίγμα Κιρίου, ρινίνης, καὶ ἄλλων ἐλαιωδῶν, καὶ χρωματιστικῶν μιγμάτων· καὶ εἰναι πολύχριστα διὰ σκέπασμα σκηνῶν, ἀμάξων, ἀντιβροχικὰ σκαδία, ὀλόκληρα ἐπαγωφόρια στρατιωτῶν, καὶ ὅδοιπόρων, τυλίγματα κιβωτίων, καὶ βαλλῶν μὲν πραγματείας, καὶ τὰ παρόμοια.

ΚΗΡΟΦΑΛΛΙΔΙΟΝ. Γιωστὸν ἐργαλεῖον διὰ τὸ κόψιμον τοῦ ἐλλυχνίου τῶν λαμπάδων, καὶ λύχνων εἰς σχῆμα φαλλιδίου, μὲν εἶδος Θύκης εἰς τὸ μέρος τῆς τομῆς, ὅπου συναζομένη μετὰ τὸ κόψιμον ἡ Θρυαλλίς, σβύεται ἐνταῦθῳ, καὶ δὲν δέδει δυσωδίαν. Κατασκευάζονται τὰ Κηροφαλλίδια διαφόρων εἰδῶν ἀπὸ μέταλλα αἵρυρου, ὄρειχαλκου, καὶ σιδήρου· τὰ ύστερινα εἴναι πολλὰ, καὶ εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν ἀναγόμενα εἰς τὰς βαναυσουργίας· τὰ Ἀγγλικὰ προτιμῶνται, καὶ μεταταῦτα τὰ Γερμανικὰ, καὶ τὰ Ρωσσικά· καλύτερα είναι ὅσα ἔχουν ἐλαττόνιον διὰ τὸ εὔχολον, καὶ στερεὸν ἀσφάλισμά των.

ΚΙΒΩΤΙΟΝ, Κασσέλλα, Σενδοῦκι, δοχεῖον τετράγωνον, ἐπίμηκες, κατεσκευασμένον ἀπὸ σανίδας, καρφωμένας, μὲν σκέπασμα καρφωμένον διὰ τὰ χρήσιμα εἰς μεταφορὰν πραγματειῶν, ἢ καὶ ἀνοιγοσφαλλοῦν διὰ τὴν οἰκιακὴν χρῆσιν· γίνεται δὲ διαφόρων μεγεθῶν κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς μεταχειρίσεως.

Τὰ Κιβώτια ἢ εἴναι μὲν γυμνάς τὰς σανίδας ἀπὸ καρυδίαν, κυπάρισσον, καὶ παρόμοια ξύλα, ἢ σκέπασμένα μὲν δέρματα καστορίν, φωκαίνης, καὶ ὄμοιών, μὲν τὰς τρίχας, καὶ χωρὶς τρίχας, ὡς μὲν τὰ λεγόμενα 'Ρωσσικὰ σκύτη (τελατίνια) ὅλα δὲ καρφωμένα μὲν μεταλ-

λικὰ καρφία, καὶ συνδέσμους διὰ τὸ στερεώτερον, καὶ ἀραιότερον· ἔχουσι δὲ ἀνὰ μίαν, ἢ καὶ τρεῖς κλειδαρίας, τὰ χρησιμεύοντα διὰ πράγματα πολυτιμότερα.

Εἰς τὴν Κωνσταντινόπολιν κατασκευάζεται πλῆθος κυπαρισσίνων, τὰ ὅποια καὶ βάφουν πράσινα, ἢ μαῦρα, καὶ τὰ πωλῦν διὰ τὰ ἔξω μέρη· αὐτὰ φυλάττεται τὰ ρύχα ἀπὸ τὴν Βότριδα, ἀλλὰ δίδυν βαρείας μυρωδίας εἰς τὰ ἐμβαλλόμενα πράγματα.

Σκεπαστὰ, ἢ τυλιγμένα, κατασκευάζονται μόνα πλεκτὰ μὲ λεπτὰ σχιστὰ ξύλα εἰς ωειδεῖς σχῆμα, κατὰ τὰ λοιπὰ ἐπίπεδα ὄμως κάτω καὶ ἄνω· τὸ ἐπένδυμά των εἶναι ἀπὸ βύρσαν προβάτου, καὶ τὸ ὄνομάζεται διὰ τῦτο Σεπέτια, ἢτοι κοφίνους, ἢ καλάθια.

Τὰ τυλιγμένα μὲ Ῥωσσικὰ σκύτη, ἢ καὶ ἔντριχα, φέρονται ἀπὸ τὴν Γερμανίαν μὲ πραγματείας, καὶ πωλῶνται χωριστὰ ἀπὸ τὰς ἐμπεριεχομένας πραγματείας.

Κιβώτια σιδηρᾶ, τὰ ὅποια Κάσσας Ἰταλικῶς ἐπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κάτα, ἢ καὶ Κάμιτα λέγομεν, μεταχειρίζονται οἱ ἐμπόροι διὰ τὴν φύλαξιν τῶν ἀργυρίων, καὶ ἄλλων τιμίων πραγμάτων, καὶ αὐτὰ φέρονται ἀπὸ τὴν Ῥωσσίαν, καὶ Γερμανίαν, καὶ ἔχειν καλὰ κλειδία.

Διὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν κατασκευάζονται καὶ οἱ λεπτυργοὶ τῆς Πόλεως καρυδένια, καὶ καλοδεμένα κατὰ ζύγησιν τῶν ἀγοραστῶν.

Κιβώτιον, ὃς ὄνομασθῇ καὶ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μεταχειρίζονται αἱ γυναικεῖς διὰ νὰ φυλάξουν τὰ λεπτὰ, καὶ τίμια πράγματά των, ἢ καὶ τὴν ὕλην, καὶ τὰ ὄργανα τοῦ στολισμοῦ, καὶ κοσμήματός των. Πανταχοῦ κατασκευάζονται τοιαῦτα· ἀλλὰ τὰ ἐγκριτώτερα, καὶ μικανικώτερα ἐφέροντο εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Ἐπικράτειαν ἀπὸ τὴν πανήγυριν τῆς Λειψίας. Πρότη ἀρετὴ τούτων εἶναι τὸ ξύλον τῆς κατασκευῆς των, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ τρόπος, καὶ ἡ τέχνη· τὰ βερούκωμένα τῆς Γερμανίας, καὶ Ἰταλίας εἶναι κατώτερα ἀπὸ τὰ Ἀγγλικὰ ἀπὸ σάνδαλου, ἢ ἄλλο ξύλον Ἰνδικόν· αὐτὸς είναι τὸ Τυρκικώτερον Σενδυκάκι, καὶ Γαλλιστὶ Toilette.

ΚΙ'ΔΡΟΝ (Cidre), ὁπωρόζυθος, ἦτοι ζῦθος γινόμενος ἀπὸ μῆλα, καὶ ἀπίδια εἰς τὰ μέρη ὅπου οἱ ἄνθρωποι σπουδάζουν νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ἔλλειψιν τοῦ κρατίου μὲ τοιαῦτα ποτά· τὰ χειρότερα μῆλα κάμνουν τὸ καλύτερον Κίδρον, βαλλόμενα εἰς κάδους μὲ νερὸν, καὶ βράζονται μερικὰς ἡμέρας· ἐπειτα μεταγγιζόμενα, καὶ βαλλόμενα εἰς φιάλας, πωλοῦνται· εἶναι δὲ καὶ ταῦτα ὡς ὁ ζῦθος γλυκά, ὅταν δὲν ζυμωθοῦν, ἤτοι βράσουν πολύ· καὶ τέλεια, ὅσα βράσουν ἐντελῶς· τὸ χρῶμα τῶν καλῶν εἶναι ύποξανθον, καὶ κιρρὸν, ὡς τὸ ἥλεκτρον.

Η Ἀγγλία πρώτη, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Νορμανδία κάμνουν τὸ καλύτερον. Ιδε' ΟΠΩΡΟΖΥΘΟΣ.

ΚΙ'ΚΙ. Χαμόδενδρον, Ricinus, ἡ Palma Christi. Ιδε' ΦΟΙΝΙΚΙΑ τοῦ ΧΡΙΣΤΟΥ.

ΚΙ'ΝΑ. Η παρὰ τῶν Ἰσπανῶν Palo de Calendura, ἤτοι Ξύλον αὐτιθερμαντικὸν, φλοιὰ δένδρου τῶν Ἰσπανικῶν Ἀποικιῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, γνωρισθεῖσα περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΖ'. Ἐκαπονταεπιρίδος, καὶ ἐπίσημος διὸ τὴν ἐνέργειάν της ἐναντίον εἰς ὅλους τοὺς πυρετοὺς, καὶ παροξυσμών. Οἱ Ἰατροὶ τὴν ὄνομαζαν Περυϊανὴν φλοιὰν, πρὸς διαστολὴν ἵσας τῆς Σινικῆς Κίνας, περὶ τῆς ὅποιας θέλομεν γράψει κατωτέρω. Cortex Peruviana.

Η Περουϊανὴ αὕτη (ἀπὸ Περοῦς τῆς Μητροπόλεως τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς τῶν Ἰσπανῶν) ὄνομασθεῖσα καὶ Κορτισία, ἀπὸ Κόρτιτος τοῦ καταπορθιτοῦ ἐκείνων τῶν μερῶν (1), ἀποφλοιάζεται ἀπὸ δένδρον βλαστάνον εἰς τοὺς ὄρεινοὺς τόπους τῆς Περοῦς, ύψουμενον ὡς κερασίαν, μὲ καρπὸν ὡς ἀμύγδαλα, καὶ φύλλα ὡς τῷ τριφυλλίου, περιβλαστάνοντα εἰς τὴν

κο-

(1) Αντὶ ταύτης τῆς ἐτυμολογίας τοῦ κύρ Σαβαρῆ προκριτέρας μοι φαίνεται ἡ ἀπὸ τοῦ Cortex Λατινικῆς, μεταχειριζόμενου παρὰ τῶν Λατινιζόντων Ἰατρῶν, καὶ δηλοῦντος τὴν φλοιάν, εἴπαμεν.

χορυφήν τοῦ δένδρου, ὡς ἡμισφαίρισν· ἡ φλοιά ἐκβαλλο-
μένη ἀπὸ τὸν κορμὸν, ὁ ὅποιος χονδραίνει ὅσον μηρὸς
ἀνθρώπου, ξηραίνεται εἰς τὴν σκιὰν, καὶ βαλλομένη
εἰς κιβώτια, μεταφέρεται εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ πω-
λεῖται.

‘Η πρώτης ποιότητος Κίνα, εἶναι μικραί, καὶ λεπταὶ φλοιαὶ, ὑπομέλαναι, ρύτιδωμέναι (ζαρωμέναι) ἔξωθεν, κοκκινωπαῖς ἔσωθεν· μὲ γεῦσιν ἀνοστον, καὶ πικρὰν, πολλὰ ξηραὶ, καὶ φυλαγμέναι ἀπὸ ύγρασίαν, καὶ βρέχιμου.

Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς Ἰαγροὺς δὲν εἶναι αὐστένεια χωρὶς πυρετοῦ, καὶ δὲν εἶναι ἄλλο ἀντιπυρετικὸν δραστηριώτερον ἀπὸ τὴν Κίραν, ἀναμφιβόλως ἔχοδεύεται πολλῇ καὶ γίνεται μέγα ἐμπόριον· δίδεται δὲ ἡ εἰς κόνιν, ἡ τὸ ἀποστάλαγμά της, καὶ ὠφελοῦν καὶ εἰς τὸ στόμαχον, ὡς τοικά.

Οἱ Φαρμακοποιοὶ κάρνουν ἀπὸ αὐτὴν Ἐκβλημα, (Extractum) διὰ τὸ εὐκολόποτον, καὶ τὴν λεγομένην βαφήν. Tinctura.

ΚΙΝΑ, ἀπὸ τῆς Σίνας, ἡ ὁποία καὶ Κίνα λέγεται,
ρίζα πεύκης εὐρισκομένης εἰς ὅλα τὰ βουνά τοῦ Βασι-
λείου τῶν Σινῶν, μετακομισθεῖσα εἰς τὴν Εὐρώπην ἀ-
πὸ τοῦ 1530 παρὰ τῶν Πορτογάλλων, καὶ φυμιζομένη
παρὰ τῶν Ἰατρῶν διὰ τὴν ἰσχιατικὴν ποδαλγίαν, τὴν
ὑδροπικίαν, καὶ τὸ ἄσθμα.

Γιωρίσματα τῆς καλῆς εἶναι τὸ κοκκινώτερον χρῶμα, χωρὶς σκωλικοφαγώματα, καὶ σῦψιν, ὃτοι εὐρωτίασιν.

Εύρισκεται τοιαύτη Κίνα, καὶ εἰς τὴν Περοῦν, καὶ τὴν Νέαν Ισπανίαν, καὶ εἶναι ποκκινωτέρα, ἀλλ' οὐχι ἐγκριτοτέρα.

KINNA' BAPI. Πέτρα μεταλλικὴ, κοκκίνη, καὶ στιλ-
πυὴ, ἡ ὅποία καὶ Μίλτος (*Minium*) παρὰ τῷν Ἀρ-
χαιῶν ἐλέγετο, καὶ τώρα ὄμοίως· αὐτὸν τριφθῆ ἐις
κόνιν μὲ τὸ οὔρος, καὶ τὸ οἰνόπνευμα.

Ἐπειδὴ τὸ Κιννάβαρι εὑρίσκεται σίς ὅλα τὰ μεταλλεῖα

λεῖα τοῦ υδραργύρου· καὶ ἐπειδὴ διὸ τῆς Χυμικῆς εὔχολα, καὶ χωρίς πολλήν ἔλλειψιν (διότι ἀπὸ 16 σύγκιας μένουν 14) ἐκβάλλεται καθαρώτατος υδραργύρους ἀπὸ τὸ Κιννάβαρι, καὶ ἐναλλαξ ἀπὸ υδραργύρου υψηλού, καὶ θεῖον κατασκευάζεται Κιννάβαρι, εὐλόγως ἥμπορεῖ τοῦτο νὰ ὄνομασθῇ μεταλλικὴ "Τλη τοῦ Τραργύρου.

Τὸ κατασκευαστὸν Κιννάβαρι ὄνομάζεται ἀντὶ Sublimatum, Precipitatum, ἢτοι ἀντὶ υψηλού, χρηματισμένον, καὶ γίνεται βάλλωντας 4 μέρη υδραργύρου, καὶ 3 μέρη Θείου, τὰ ὅποια ἀφ' οὗ ἀνακατωθοῦν καλὰ, ἐψημένα ὀλίγον εἰς τὴν φωτίαν, μένει ὅλη μαύρη, καὶ ταύτην υψηλωντας ἅπαξ, καὶ δὲς χυμικῶς, εύρισκεις Κιννάβαρι, ἢτοι Πρεκιπτάτον (χρηματισμένον) βαρὺ, καὶ ἀνακατωμένον μὲν γραμμὰς, ἢ βελόνας ἄλλας ἐρυθρὰς, καὶ ἄλλας λαμπρὰς, ὡς τὸν ἄργυρον.

Τὸ Μεταλλικὸν Κιννάβαρι εύρισκεται εἰς τὴν Ἰσπανίαν, εἰς μέρη τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς Οὐγκαρίαν, καὶ χρησιμεύει διὸ κόκκινον μελάνι εἰς τοὺς γραφεῖς, τυπογράφους, ζωγράφους, καὶ βαφεῖς.

Διὰ νὰ κατασκευασθῇ Μίλτος καλύτερα ἀπὸ τὴν ἄνω ρίζεϊσαν προσδέτεται εἰς τὸ τρίψιμον τοῦ Κινναβάρεως νερὸν κόμμεως κατασταλακτοῦ μὲ ὀλίγον χρόνον, καὶ φυλάττεται ζωπρότερον τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα. Ιδεὶ ΜΙΛΤΟΣ.

Κατασκευάζεται καὶ κυανοῦν (γαλάζιον) μελάνι μὲ τὸ Κιννάβαρι, βάλλωντας 2 μέρη Θείου, 3 υδραργύρου, καὶ 1 ἀμμωνιακοῦ ἄλατος, καὶ υψηλωντας τα ὅλα ὅμε χυμικῶς, ἀποτελεῖται σῶμα κυανὸν βαπτικώτατον.

Γυωρίσματα τοῦ καλοῦ Κινναβάρεως εἶναι ἡ πολλὴ κοκκινάδα, ἡ στιλπνότης, καὶ ἡ ὕσσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρα καθαρότης ἀπὸ λίθους.

Ἀπὸ τὴν Ὀλλάνδαν λαμβάνεται τὸ καλύτερον μεταλλικὸν, καὶ κατασκευαστὸν Κιννάβαρι, καὶ ἡ Ἔνετία τὸ ἔδιδεν εἰς τὴν Τουρκίαν ἕως τώρα.

KINNA'MOMON. Ἡ Κανέλλα, φλοιὸς ἀρωματικὴ δέρμα.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΡΕΤΡΟΦΑΙΑΣ ΛΙΓΝΗΣ ΠΕΤΡΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΣΩΑΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

Ε.Δ.Α.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006
K.T.P.

δρου βλαστάνοντος εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, περισπούδαστον, καὶ εἰς πολλὴν χρῆσιν εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ρωμαίων, καὶ τῷ πρὸ αὐτῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι μὴ γνωρίζοντες ὄχι μόνον τὸ δένδρον, ἀλλ' οὔτε τὸν τόπον εἰς τὸν ἄποιον βλαστάνει, συγέραψαν πολὺ ἐσφαλμένα, ὡς ὁ Διοσκουρίδης, Πλίνιος, καὶ Θεόφραστος, καὶ ἔξελαβον πολλάκις τὴν Σκληρὰν Κασσίαν (*Cassia lignea*) διὰ Κιννάμωμον ἀλιθινόν· τώρα ὅμως ἀφ' οὗ ἐγνωρίσθησαν, καὶ ἐκυριεύθησαν οἱ τόποι ἐκεῖνοι παρὰ τῶν Εὐρωπαίων, ἐμάθομεν, ὅτι ἡ φλοιὰ αὕτη εἶναι ἀπὸ δένδρου μικρὸν βλαστάνον εἰς τὸν Νῆσον Σεϊλάνον (Ταπροβάνην τῶν Παλαιῶν) καὶ μετὰ 5 ἔτως γένεται τῆς αὐξήσεως του ἐκφλοιαζόμενον, καὶ ἡ μὲν φλοιὰ εἶναι τὸ ἀρωματικὸν Κιννάμωμον, ὁ δὲ κορμὸς τοῦ δένδρου ξύλον, ὡς τῆς ἐλάτης λευκὸν, καὶ χρήσιμον διὸ οἰκοδομάς.

"Οταν τὸ Κιννάμωμον ἀποφλοιασθῇ ἀπὸ νέας στελέχη δένδρων, καὶ γίνεται ἰσον, κόκκινον, ὅμαλὸν, μακρὺ, καὶ λεπτὸν, εἶναι πρώτης ποιότητος, γλυκὺ, θερμὸν, καὶ ἀρωματικόν· ὅταν δὲ ἀπὸ παλαιᾶς δένδρας, εἶναι χονδρὸν, καὶ ρύτιδωμένον, καὶ παρόμοιον μὲ τὸ Φευδοκιννάμωμον, ὅπερ ἐστὶ Κασσία τῶν Ἀρχαίων. Ιδεὶ ΦΕΥΔΟΚΙΝΝΑΜΩΜΟΝ.

Τὰ φύλλα τοῦ Κινναμωμοδένδρου εἶναι μεγάλα, ὡς τῶν φασιολίων, κυανᾶ, καὶ ἀπὸ αὐτῶν ἐκβάλλεται ἔλαιον ὑπόπικρον, τὸ ὅποιον ἀνακατώνοντες μὲ κινναμομέλαιον, ἀποτελεῖται τὸ Μαλαβαθρέλαιον. (*Oleum Malabathri*) ἀρωματικόν, καὶ ἱατρικὸν ἐξαιρετον. διὰ τὴν κεφαλαλγίαν, στομαχικὸν, κ. τ. λ.

"Ο καρπός του φέρει πλῆθος τρυγόνων, καὶ παρ' αὐτῶν διασπειρόμενος ὅταν τὸν φέρουν εἰς τὰς φωλεάς των, πολλαπλασιάζεται τὸ δένδρον· βραζόμενον δίδει ἔλαιον πηκτὸν, τὸ ὅποιον διὰ τοῦτο ὄνομάζουν καὶ κιρίσι, τὸ ὅποιον κατασκευάζουν εἰς λαμπάδας πρὸς χρῆσιν τοῦ Βασιλέως τῆς Κανδέας μόνον, καὶ ἀποπέμπουν εὐαδίαν καιόμεναι, καὶ λάιπουσαι.

Απὸ τὸν ῥίζαν τοῦ δένδρου τούτου διασταλάζεται καὶ τὸ Καμφορέλαιον, ἐπειδὴ ἡ ῥίζα ἔχει πολλὴν Κάμφοραν, τὴν ὁποίαν καὶ Βάρος, ἢ τοῦ Βοργέου ἐπονομάζουν, καὶ εἶναι κατὰ τοὺς Ἰατροὺς καρδιακὸν, στομαχικὸν, καὶ ἔξανοικτικόν.

Τὸ Κινναμωμέλαιον, καθὼς καὶ τὸ Κινναμωμόνερον ἀποσταλάζεται χυμικῶς εἰς τὰ Φαρμακοποιεῖα, καὶ χρησιμεύουν εἰς τὴν Ἰατρικήν· καὶ ἐπειδὴ πολλάκις, ἀνακατώνουν τὸ Θευδοκιννάμωμον μὲ τὸ καλὸν, πρέπει νὰ προσέχῃ τινὰς εἰς τὸν ἀγορὰν, διότι μόνον μὲ τὸν γεῦσιν οὐ μπορεῖ νὰ γνωρισθῇ, καὶ εἰς τὰς μεγάλας ποσότητας ἀδύνατον εἶναι νὰ φάγῃ τινὰς ἀπὸ ὅλα τὰ δεμάτια, καὶ πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τὰ κομμάτια.

Ἐως τῆς ἀρχῆς τοῦ Θαλασσίου πολέμου οἱ Ὀλλαγδοί, ὄντες κύριοι τῶν παραλίων τῆς Ταπροβάνης, αὐτοὶ μόνοι ἔκαμψαν τὸ ἐμπόριον τοῦ Κινναμώμου· τῶρα εἶναι εἰς χεῖρας τῶν Ἀγγλῶν, δυνάμει τῶν ὅπλων.

Κιννάμωμον Λευκόν, τὸ ὅποῖον καὶ Κόστος φλοιώδης (*Costus corticosus*) οὐνομάζεται, ἢ Φλοιά τοῦ Οὐΐντερου (*Winterus*) ἀπὸ τοῦ οὐόματος τοῦ πρώτως μετακομίσαντος αὐτὸν εἰς τὸν Ἀγγλίαν· φλοιά δένδρου μεγάλου ὅσον ἐλαία, βλαστάνοντος εἰς τὸν "Αγ. Δομίνικον, τὸν Γουαδελοῦπαν, καὶ τὸν Μαδαγασκάρον τὰς Νίσους· οἱ κλόνοι του εἶναι λεπτοί, μακρεῖς, καὶ εὐθύνες, μὲ ἀπαλὰ, καὶ πολλὰ φύλλα ύποπτράσια, καὶ εὐώδη, καὶ καρπὸν στρογγύλον, καὶ κόκκινον.

Ἡ φλοιά του, ἥτοι τὸ Κιννάμωμον, συνάζεται, καὶ ξηραίνεται, ὡς τὸ Ἰνδικόν, καὶ καταντᾶ λευκὴ μὲ γεῦσιν Θερμήν, ὡς τὸ πιπέρι, καὶ ὀσμὴν μόσχου· τὸ δὲ ξύλον του εἶναι λευκότατον, σκληρότατον, καὶ εὐώδες εἰς τὸ καύσιμον.

Απὸ τύπο στάζει τὸ γνωριζόμενον τώρα Κόμμι Βδέλλιον, μαῦρον ἔξω, καὶ λευκοστακτηρὸν ἔσωθεν· καὶ χρησιμεύει ὡς εὐώδες Θυμίαμα. Ιδεὶ ΒΔΕΛΛΙΟΝ.

Κιννάμωμον Μοσχοκαρφικόν. (*Canella Gal-*

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΗΧΗΤΗΣ

τοφανάτα) ὁμοίως φλοιὰ ἄραματικὴ δένδρου τῆς Βρασιλίας, ὡς δάφνην, καρποφοροῦντος βαλάνους καστανόχροας, μὲ ὄσμήν Μοσχοκαρφία, τὴν ὅποιαν ἔχει καὶ ἡ φλοιὰ ἀυτη, διὰ τοῦτο κοπανιζομένη τὴν μεταχειρίζονται αὐτὸν ἐκείνου, ἀλλ' εἶναι πολὺ κατωτέρα· μὲν δὲ τοῦ ἐγκριτοτέρα εἶναι ὅση περισσότερον πλησιάζει εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄρωμα.

ΚΙΣΣΟΣ. Χαμόδενδρον ἀπὸ τὰ ἐπιδενδρικὰ, ἀειθαλὲς, καὶ γυνωστόν· τὰ φύλλατον χριστιμεύουν διὰ τὰ καυτήρια, καὶ ἄλλας πληγάς· ἀπὸ τὸν μέγαν Κισσὸν τῶν Ἰνδιῶν ἀποστάζει τὸ Κίσσινον, κόμμι εἰχθύδες, καὶ ξηραινόμενον καταντᾶ εὔθραυστον, καὶ μελανοκόκκινον· καλὸν εἶναι τὸ διαφανὲς, καὶ μὲ βαλσαμικὴν ὄσμήν· χριστιμεύει εἰς τὰς πληγάς, καὶ διὰ τὰ πτιλώματα, ἤτοι μαδίσματα τῶν τριχῶν. Οἱ Λατῖνοι τὸν ὄνομαζουν, Hedera.

ΚΙΤΡΟΝ. Όπωρικὸν μέγα, καὶ ρύτινῶδες, εἴκωντεν χρώματος κίτρινα, ἢ καὶ πρασίνου, γινόμενον ἀπὸ δένδρου ἀειθαλὲς ὡς τὴν λεμονίαν, καὶ μετὰ τὴν ἐπιδερμίδα ἔχον σῶμα λευκὸν, εὐώδες, καὶ μὲ ὄλιγον ὄξυντὸν ἔσωθεν.

Αἱ Νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ μάλιστα οἱ Καῦς μᾶς δέδει τὰ καλύτερα κίτρα, χρήσιμα διὰ νὰ κάμωμεν ζαχαρωτὸν γλυκὺ μὲ τὴν φλοιὰν, ἢ καὶ τὸ σῶμά των.

"Ολα τὰ κίτρα δαπανῶνται εἰς τὸν τόπον, καὶ μερικὰ στέλλονται διὰ τὰ Ῥωσσικὰ παράλια τῆς Μαύρης Θαλάσσης· υπόκεινται εἰς σῆψιν, καθὼς τὰ λεμόνια, καὶ χρειάζονται τὴν ὁμοίαν προφύλαξιν.

ΚΛΕΙΔΑΡΙΑ. Τὸ γυνωστὸν σιδηροῦν, ἢ ὄρειχάλκινον ἐργαλεῖον, μὲ σιδηροῦν μικρὸν περάτην, βασταζόμενον διὰ τοῦ ἐλατηρίου, καὶ κινούμενον μὲ τὸ κλειδίον.

Χριστιμεύουν αἱ κλειδαρίαι εἰς ὅλα τὰ πράγματα ὅσα χρειάζονται νὰ ἀνοίγουν, καὶ νὰ κλείωνται κατὰ τὴν Θέλησιν τοῦ οἰκοκυρίου, ἢ τοῦ οἰκονόμου του, ὃ ὅποιος βαστάζει τὴν κλειδαρίαν. Οἱ θησαυροί, αἱ φυλα-

καὶ, αἱ οἰκίαι, τὰ ἔργαστήρια, οἱ κοιτῶνες, τὰ πεβότια, τὰ ταμεῖα, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔχουν κλειδαρίας, αἱ ὄποιαι εἶναι διαφόρων μεγεθῶν, καὶ ἡ καρφωμέναι εἰς τὰς Θύρας, ἡ κρεμασταί. Τῶν καρφωμένων ὁ περάτης ἐμβαίνει εἰς σιδηρὸν ἕπει τούτου καρφωμένον εἰς τὸν ἀντικρὺ παραστάτην, τῷ δὲ κρεμαστῷ διακατέχει τὸ σιδηροῦν τόξον τὸ διαπερασμένον εἰς τοὺς κλοιούς τῶν δύο συγκλειομένων πραγμάτων, καὶ αὐτὸς εἶναι τὸ ἀσφάλισμα.

ΚΛΕΙΔΙΟΝ. Εἴναι μεταλλικὸν ὄργανον κατασκευασμένον παρὰ τῶν κλειδουργῶν διὰ νὰ ἀνοιγοκλείωνται αἱ κλειδαρίαι· ἀπὸ αὐτὰ, ἀρσενικὰ λέγονται ὅσα δὲν εἶναι τριπυμένα, καὶ ἀνοίγουν ἀπὸ τὰ δύο μέρη τὰς κλειδαρίας· Θηλυκὰ δὲ, τὰ τριπυμένα, καὶ σπανιώτατα ἀνοίγουν ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Πολυειδῆς, καὶ πολύτροπος κατήντησεν ὁ μιχαλισμὸς τῶν κλειδαριῶν, καὶ κλειδίων, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν κατάχρισιν τῶν ἀντικλειδίων. Οἱ Ἀγγλοι ἀναμφιβόλως ὑπερτεροῦν τὰ λοιπὰ Γένη εἰς τὰ τοιαῦτα· καὶ οἱ Ρώσσοι ἐπιμελοῦνται νὰ τοὺς μιμηθοῦν. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατασκευάζουν καρφωμένας κλειδαρίας ἐξαιρέτους, μιμούμενοι καὶ αὐτὰς τοὺς Ἀγγλους οἱ Ἄρμένιοι χαλκεῖς· κρεμαστὰς ὅμως οὔτε πολλὰς, οὔτε καλάς· διὰ τοῦτο ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν βαναυσουργυμάτων μετεφέροντο πολλαὶ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, καὶ Ναρεμβέργην, καὶ τώρα ἀπὸ τὴν Τούλλαν τῆς Ρωσσίας πολλαὶ καὶ καλαί. Μερικοὶ ἐμπορεύονται εἰς αὐτὰς, καθὼς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ βαναυσουργύματα· πωλοῦνται μὲ τὴν δωδεκάδα.

ΚΛΙ'ΒΑΝΟΣ. Οἰκοδομὴ ἀπὸ πλίνθους, ἡ πορὶ συδεδεμένα μὲ ἀσβεστον, ἡ πιλὸν μόνον, εἰς σχῆμα χαμηλοῦ θόλου, ἐπάνω εἰς ἐπίπεδον πλινθόστρωτον, μὲ στόμιον εἰς ἀψίδα κλειόμενον μὲ σιδηροῦν πέταλον· Θερμαίνεται μὲ ζύλα, καὶ ἐψήνονται τὰ φωμία, πλακούντες, καὶ παρόμοια βρώσιμα. Ἡ κοινὴ γλῶσσα τὸν ὄνομάζει ἀπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Φοῦργος.

Κλίβανοι ὄνομάζονται καὶ αἱ τοιαῦται διάφοροι οἰκοδομικὲ, εἰς τὰς ὁποίας ἐψήνονται αἱ ὕελοι, τὰ πύλινα, καὶ ἀργίλλινα σκεύη, τὰ χεραμίδια, καὶ ἀσβεστοῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ὅποιων λέγομεν εἰς τὰ ἴδια "Αρθρα. Διαφέρει τῆς καμίνου ὁ κλίβανος, διότι οὗτος καίσται μὲν ξύλα, ἢ φρύγανα, ἀποτελοῦνται φλόγα· ἐκείνη δὲ μὲν ἀγριδράκας, καὶ ἔχει φυσιτήρας.

ΚΝΙΔΑ. Χόρτον μὲν φίλας ἀκάνθας, ἀλλὰ προξενοῦσσις πόρου ἀρκετὸν ὅταν ἐγγίσῃ. εἰς γυμνὸν μέλος. Ή κοινὴ γλῶσσα κατὰ προσθήκην τὴν λέγει Τζηκνίδα. Με τὰς ἵνας τῆς μεγάλης γίνεται νῆμα στακτόμαυρον, καὶ ύφαίνονται εἰς τὴν Ευρώπην κνιδόπανα. Ιδὲ ΑΚΑΛΥΦΗ.

ΚΟΒΑΛΤΟΝ. Ιδὲ ΚΑΔΜΙΑ περὶ τὰ τέλη.

ΚΟΓΓΡΟΣ. Τὸ Μογγρὶ, ὁφέρι τῆς Θαλάσσης μέγα, παρόμοιον μὲν τὸν εὐχελυν, τὸ ὄποῖον ὁφέρεται εἰς τὰ παράλια τῆς Γαλλίας, καὶ ἀλατιζόμενον, πωλοῦνται ἕως 400 Καντάρια κατ' ἕτος εὑδυνά, καὶ μὲν ὀλίγην ζήτησιν.

ΚΟΓΧΟΣ, καὶ ΚΟΓΧΥΛΗ. Περιληπτικῶς ὅλα τὰ ὄστρακα, μὲν τὰ ὄποια σκεπάζονται τὰ λεγόμενα ὄστρακοδέρματα ζῶα ἔνυδρα, καὶ χερσαῖα διαφόρων εἰδῶν, καὶ χρωμάτων, καὶ μεγεθῶν. Η καθ' αὐτὸ Κογχύλη, μὲν τὴν ὄποιαν οἱ Τύριοι ἐβαφον τὴν ὥρκίαν πορφύραν διὰ μόνους τοὺς βασιλεῖς, ἐξέλιπεν· εἰπειδὴ εὑρέθη ἡ Κοκκινιλλία βάφυσσα πολὺ εὐδυνώτερον, ἵσως δὲ καὶ ὥραιότερον τὸ αὐτὸ ξεῦμα. Κατὰ τὸ παρὸν μεταχειριζόμενα τὸν Κόγχον τῆς Πίνης, Τυρκιστὶ λεγόμενον Σαδέφι, καὶ Ἰταλιστὶ Μαργαριτομήτωρ, Madre Perla, κατὰ τὸ ἀδόμενον,, Κόγχος ἡ τὸν Θεῖον Μαργαρίτην προσαγαγοῦσσα“.

Τὸν Κόγχον ταῦτην μεταχειριζόμενα εἰς ποικιλότητα πολλῶν σκευῶν ἀποτελουμένων μὲν τὴν ξυλουργίαν, ὡς ἀμβωνας, θρόνους, καὶ ἀναλόγια Ἐκκλησιῶν, κατὰ τὴν παλαιὰν μέθοδον διαφυλαττωμένην εἰς τὰ

κειμήλια τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Ὄρους Σινᾶ, καὶ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντιουπόλεως, καὶ ἄλλων πελλών.

Διὸ ταύτης ποικίλλονται κιβώτια, ὅτοι ταμεῖα γραφικὰ τῶν Ὁδωμάτων, καὶ τῶν λοιπῶν Ἀσιατικῶν Γενῶν, (βές ταχτάδες), καλομάρια τῶν αὐτῶν, καὶ τυφέκια τῶν Ἀλβανιτῶν.

Κατασκευάζονται χρυσόδετοι πυξίδες, καὶ ζῷα τῶν Γερέων, καὶ παρόμια, φυλάττοντα ὅλα τὴν μαργαριταρικὴν λευκότητα, καὶ στιλπτότητα μετὰ τὸ δέλευμα.

Φέρεται τὸ ὄστρακον τοῦτο ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς Θαλάσσης διὰ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὰ μέρη μας· διαφέρει δὲ ἀπὸ τὴν Πίνναν τῶν θαλασσῶν μας, διότι εἶναι στρογγύλη, καὶ ὅλη στιλβωμένη, ὡς μέγα κτένιον θαλασσιον χορὸρὸν, καὶ ὅχι, ὡς μακρὰ, καὶ ἴσχυν Πίννα.

ΚΟΘΟΡΝΟΣ. Ὑπόδημα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἡ Κορδοῦρα.

ΚΟΚΚΙΝΙΔΛΙΓΑ. Βαρὺ διὰ τὸ κόκκινον χρῶμα, γρωφισθεῖσα μέτα τὴν εὔρεσιν τῆς Ἀμερικῆς, ἐπειδὴ μόνον εἰς τὸ Μεζικὸν εὑρίσκεται, καὶ ἐκεῖθεν διαδίδεται. εἰς τὴν λοιπὴν Οἰκουμένην· εἶναι δὲ σύσιφδῶς, ἐντομον γεννώμενον, καὶ αὐξάνον ἐπάνω εἰς εἶδος συκῆς τῆς Νέας Ισπανίας, κινούμενον, τρεφόμενον καὶ γεννοῦν ὄμοιόν το. Η συκῆ ὀνομάζεται Νοπάλη κατὰ τὰς αὐτόχθονας, καὶ Οπουντία κατὰ τεῦς Λατίνους· τὸ δὲ ἐντομον ζωύφιον ὄμοιάζει μὲ τὸν κρότωνα (τζιμούρι). **Ιδὲ ΣΤΚΗ̄ INDIKH̄.**

Συνάζονται κατὰ τρεῖς τρόπους τὰ ζωύφια ταῦτα· ὅτοι αἱ μητέρες ἀφ' οὗ γεννήσανται καὶ ἀποδάρουν εἰς τὴν φωλεάντων· μετὰ 3 ἢ 4 μῆνας τὰ μικράτων, καὶ μετὰ ἄλλους τόσους τὰ τέκνα τούτων κινούμενα, καὶ περιαγόμενα εἰς τὴν συκῆν.

Κατὰ δὲ τρεῖς τρόπους καὶ συναζόμενον θαρατώνεται τὸ ζωύφιον τοῦτο. α. εἰς τὸ ζεστὸν νερόν. β. εἰς κλιβάρους ἐπίτιδες κατεσκευασμένους, καὶ γ. εἰς τηγάνια ἐψηρόμενα, καὶ ἐκ τούτων γίγεται τριῶν εἰδῶν καὶ

ἡ Κοκκιλλία. διότι μὲ τὸν ἄ. τρόπον χάνει τὸ ἔξω στακτόχρον, καὶ μένει κοκκινόμαυρη. μὲ τὸν β'. μένει στακτόχρονς, ἢ νὰ εἴπω κατὰ τὴν συγήθη φράσιν ἀργυρόχρονς, Argentina. μὲ τὸν γ'. καταγτῆ μάυρη, ἢ καυμένη.

Πρετιμᾶται ἡ ἀργυρόχρονς μὲ υπλίδας κοκκινωπάς, καὶ λευκοχορισμένη· καὶ εἰς ὅλας παρατηρεῖται κόκκος μεγάλος, καὶ γεράτος, ξηρὸς, καὶ χωρίς κόνιο, ὃς κασκινισμένη.

Τὰ κοσκινίδια πωλοῦνται χωριστὰ εἰς χαμηλοτέραν τιμὴν, καὶ χρησιμεύουν εἰς καλητέρας βαφές.

Μεταφέρεται ἡ Κοκκιλλία ἀπὸ τοῦ Μεξικοῦ εἰς τὴν Γάδην (Κάδιξ) τῆς Ἰσπανίας ὁμοῦ μὲ τοὺς Θησαυροὺς τῆς Περοῦς εἰς μικρὰ σακκία βαλμένα εἰς βαρύλλια, καὶ ἐκεῖθεν διαδίδεται εἰς τὴν λοιπὴν Οἰκουμένην, μὲ πλουτισμὸν τῆς Ἰσπανίας, καὶ πολὺ ἐμπόριον εἰς τὰς μεταπωλητάς.

Μοὶ φαίνεται εὖλογον νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ ὄνομα τῆς Κοκκιλλίας, ὡς ὑποκοριστικὸν ἀπὸ τὸ κόκκινον χρῶμα, καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸν κόκκον, ὃς πρινοκόκκον, μὲ τὸν ὅποῖον ἐβάφοντο ὅλα τὰ κόκκινα πρὸ τῆς εὑρέσεως τῆς Αὐτερικῆς· τὸ Κερμές, ἢ Κρεμέζι εἶναι πολὺ βάρβαρα εἰς τὴν γλώσσαν μας χωρίς αὐτάγκης· μάλιστα διὰ ὃν ἀποφύγωμεν τὴν Ἀραβικὴν συνωνυμίαν, καθ' οὓς Κερμές λέγεται κυρίως τὸ πρινοκόκκι, καὶ ἐτυμολογικώτερον σημαίνει ἡ λέξις πρινοβάλανον κατὰ τὸν Ἀστρούκιον εἰς Γλωσσαν Κελτικήν. (Φυσικὴ Ἰστορία τῆς Λιγκουαδόκας.)

ΚΟΚΚΟΔΕΝΔΡΟΝ, Cocotier, δένδρον τῶν Ἀσιατικῶν Ἰνδιῶν καρποφόροιν τὸν κόκκον, ὃς τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, καὶ μονόχογχα καρύδια, τὰ ὅποια φέρουν εἰς ἥμας, καὶ κατασκευάζουν πολλὰ πράγματα, καὶ φιάλας τῶν ὑδροκαπνοσυρίγκων. Κατὰ τὴν παρατηρησιν τῶν περιηγητῶν, χωρὶς τὸ δένδρον τοῦτο, καὶ τὸ ρύζι, αἱ ριζεῖσαι Ἰγδίαι ηθελον εἶναι ἔριμοι καὶ κατοίκητοι.

Τὸ Κοκκόδενδρον εἶναι εἶδος φοίνικος ὑψούμενον ἔως
80 πόδας, χωρὶς κάνέναι κλόνον, καὶ κατὰ κορυφὴν βλα-
στάνει 15 ἄως 25 μέγιστα φύλλα, καὶ τὸν καρπὸν.

Πρὸ τοῦ νὰ ἀνοίξῃ τὸ ἄγθος του ὁ κάλυξ εἶναι Ι $\frac{1}{2}$
πόδα, καὶ χονδρὸς ὅσον ὁ βραχίαν, μέσα εἰς τὸν ὁ-
ποῖον εἶναι τὸ ἐμβρύον τοῦ καρποῦ· οἱ ἐντόπιοι δένουν
τὴν ἄκραν τοῦ κάλυκος, ἔως 4 δάκτυλα, καὶ τὴν χαράσ-
σην σταυρωτὰ, προταρμόζοντες φιάλην, ἥ κάλαμον Ἰνδι-
κὸν (Βαμβοῦ) καὶ συνάζουν τὸ ἐκρέον ἀρκετὸν ὑγρὸν
δάκρυτα, τὸ ὅποῖον εἶναι γλυκὺ ὡς γλεῦχος (μῆστος),
καὶ μετὰ 24 ὥρας βραζεῖ, καὶ γίνεται μεθυστικὸν,
καὶ μετὰ ταῦτα ὄγλιγωρα ὄξυνίζει, καὶ καταντῷ ὄ-
ξεῖδι εξαίρετον, καὶ τὸ μεταχειρίζονται ὡς γλεῦχος
δροσιστικὸν, μάλιστα ὅταν γίνεται ἀπὸ νέον δένδρου, καὶ
καρπὸν, ὡς κρασὶ, καὶ ὡς ὄξειδι.

Απὸ τὸ διαστάλαγμα (ἀμβίκισμα) τοῦ βρασμένου
κρασίου τούτου ἐκβαίνει τὸ πνεῦμα, τὸ ὅποῖον μα-
θόντες ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους οἱ Ἀγγλοι ὠνόμασαν Ρα-
νίον, ἥ Ράκαν, μεταφερομένη εἰς φιάλας, καὶ πωλούμε-
νη πανταχοῦ.

Πρὸ τοῦ νὰ ὀριμάσῃ ἐντελῶς ὁ Κόκκος, ἦτοι τὸ κα-
ρύδι, τὸ τρυποῦν, καὶ μὲ κοχλιάριον τρώγουν τὸν χυ-
μόν του, ὁ ὅποῖος εἶναι νόστιμος, καὶ θρεπτικὸς, καὶ
βραζόμενος μὲ τὸ ρύζι γίνεται φαγητὸν εξαίρετον.

Ἐκβάλλουν ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἔλαιον εὐχρηστον διὸ ἀρ-
τυμα φαγητῶν, καὶ διὸ πρόσαμμα εἰς τὰς λυχνίας.

Τὸ ἔπειρον κάλυφος, ἦτοι φλοιὸς τοῦ καρυδίου, κατα-
σκευάζεται διάφορα οἰκιακὰ σκεύη, ὡς κοχλιάρια, ποτή-
ρια, πινάκια, καὶ παρόμοια.

Μὲ τὰ μέγιστα φύλλα τοῦ δένδρου σκεπάζουν τὰς
εἰκίστων εξαίρετα, καὶ μήτε ὁ ἀήρ τὰ σπινάνει, μήτε
αἱ ράγδαιαι βροχαὶ τὰ διαπεροῦν.

Τὸ σάρκωμα τῆς εξωτέρας φλοιᾶς τοῦ Κόκκου σηπό-
μενον ὡς τὸ λινάρι, δίδει εἰόσς καννάβεως καλοῦ διὸ
σχοινία, καὶ καμηλούς καραβίων.

Καὶ τελευταῖον τὸ ξύλον αὐτοῦ τὸ πολυχρήστου δέν-
δρον

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΔΥΘΝΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006
δρα
ΙΩΑΝΝΙΝΑ Κ.Π.

ὅρου χριστιμένει διὰ τὴν φωτίαν, μάλιστα ἀναγκαῖως,
διότι λείπει κάτε ποτέ ἄλλο ξύλον, ή ἀνθρακες.

Διὰ ταῦτα φυτεύσυν οἱ Ἰνδοὶ, καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς
Νησιῶται δρυμῶνας ὀλοκλήρως ἀπὸ Κοκκόδενδρα σὶς τό-
πους παχεῖς, καὶ ύγρους, καὶ ἀπολαμβάνουν τὰ εἰρη-
μένα παλά.

ΚΟ'ΚΚΟΣ ὄνομάζεται τὸ σπυρίον τοῦ καρποῦ τῶν
φυτῶν, τὸ ὅποιον σπειρόμενον ἀναβλαστάνει τὸ ὄμοιον
κατὰ τὴν Παντοδύταμον Θείαν Πρόνοιαν, πρὸς διατήρη-
σιν τῶν εὖ ἀρχῆς δημιουργηθέντων. Ἡ κοιτὴ γλῶσσα
τὸν ὄνομάζει σπόραν, καὶ συνθετικῶς λαχανόσπορον,
κανναβόσπορον, λιγνόσπορον, καὶ τὰ παρόμοια· περὶ
τῶν ὅποιών ἴδε τὰ ἴδια Ἀρθρα, καὶ **ΣΠΟΡΟΣ**· ἐπει-
δὴ καὶ σπόρον κυριωτέρως λέγομεν τὸν σπειρόμενον
καρπὸν τῶν γεννημάτων, καὶ χόρτων, ἥμποροῦμεν νὰ
διακρίνωμεν υπὸ τὴν λέξιν Κόκκος τὰ στρογγύλα σπυ-
ρία τῶν Θάμνων, καὶ δένδρων χριστιμένων τὰς
βαρφὰς, ὡς·

Κόκκος τῆς Αὐγενιῶνδος (*Grana d'Avignon*) τὸ
Τουρκιστὶ Λαζιβέρτ, καὶ παρὰ τῶν Προγόνων μας Λύ-
κιον, ἀπὸ τῆς Λυκίας, εἰς τὴν ὅποιαν ἐγίρετο· καθὼς
ἀπὸ τῆς Αὐγενιῶνδος τῆς Γαλλίας παρὰ τῶν Γάλλων,
καὶ κυριωτέρως Πυξάκανθα, ἐπειδὴ ή Θάμνος, ή ὅποιος
τὸν καρπόφορον, δημοιάζει τὸν πυξὸν εἰς τὰ φύλλα, καὶ
ἔχει ἀκάνθας. Οἱ Λατινογράφοι Νεώτεροι Βοτανικοὶ ὄνο-
μάζουν Ῥάμνον Καθαρτικὸν τὴν μεγάλην Πυξάκανθαν,
τῆς ὅποιας ὁ Κόκκος χριστιμένει διὰ καθάρσιον τῶν υ-
δροπικῶν· καὶ Ῥάμνον Καθαρτικὸν μικρὰν, τὴν καρποφο-
ρῆσαν τὸν εἰρημένον βαπτικὸν Κόκκον. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος
χριστιμένει εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐγὼ τὸν ὄνομάζω Κόκκον
Πυξακάνθης, καὶ λέγω·

Ἡ Πυξάκανθα εἶναι Θάμνος, ἦτοι χαμόδενδρον βλα-
στάνον εἰς κλίματα εὔκρατα, καὶ γῆν βουνώδη· οἱ κλό-
νοι της ἔχουσιν ἀκάνθας, φλοιὰν μαύρην, καὶ φύλλα μι-
κρὰ, καὶ πυκνὰ, ὡς τοῦ πυξαρίου· ὁ καρπός της εἶναι
Κόκκος πράσινος, υποκίτρινος, στρογγύλος, καὶ κατὰ τὸ